

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

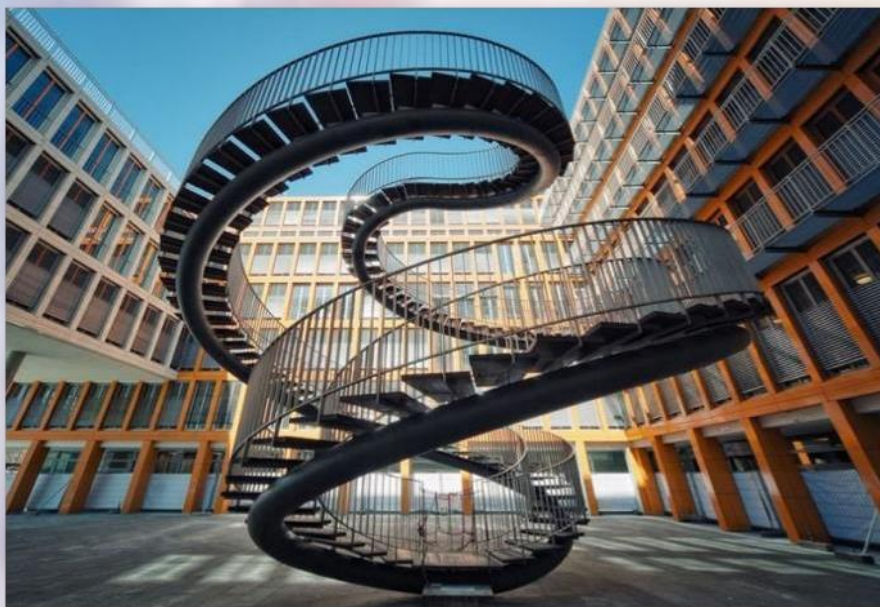
«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ – ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і
літератури. Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ

Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗЛУКИ З УКРАЇНОЮ У ПІСЕННІЙ ТВОРЧОСТІ

Трегубов Д.Г., Трегубова І.М. (Харків)

Прояви відображення розлуки з рідною землею у піснях в історичній площині є маркерними для характеристики національної самоідентифікації. Події останніх років в Україні стали для багатьох українців каталізатором актуалізації елементів самоідентифікації та вибору відповідних змін у поведінці та способі мислення.

Для повноти розуміння такого взаємозв'язку нами виявлено та систематизовано відображення різних типів відокремлення від України в пісенній та літературній спадщині, а також відповідні прояви особистого ставлення до означеної проблеми.

Відображення даної проблематики знаходить місце частіше у пісенній творчості, оскільки стан розлуки з рідною землею проявляється у вигляді туги. Тугу історична пісенна традиція українців передає шляхом створення дум та балад.

Розлука з Україною у піснях віддзеркалює наступні зміни у житті: робота або військові операції за кордоном, колонізація земель, вимушена міграція, шлюбна еміграція, геополітичні зміни, полон, асиміляція у полоні. Є ще один тип відокремлення від України – вимушена втрата рідної мови на власній Батьківщині, що підкреслюється рядками пісні «Тешуть явір»: «Козак умер, умерла його мова...».

Деякі пісні містять інструкції слухачеві. Варіант пісні «Побратався сокіл...» [1] містить прохання: «*Навчи ж моїх діток / Високо літати, / На чужині щастя / Навчи не шукати*». Стан розлуки з Україною потребує «євшан-зілля» – вербальних символів єднання з Україною у піснях: калина, Дніпро, лани, кінь, хустинка, білявко-хатино, жито, ластівка, пшеничний колос, християнська віра, прапор.

Результати дослідження є важливими для створення нових основ виявлення й аналізу елементів самоідентифікації у народній творчості взагалі та для уточнення ключових моментів самоідентифікації саме українця.

Література

1. Трегубов Д.Г., Трегубова І.М. Розгляд проблеми розлуки козака з Україною в народних піснях. *Всеукраїнська наукова конференція «Література й історія»*. Запоріжжя: ЗНУ, 2018. С. 150–151.

Наукове видання

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції
з міжнародною участю
(9 квітня 2020 року)

Українською, російською та англійською мовами

Тези друкуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск: д.ф.н., проф. С.К. Криворучко

Художня обкладинка – С.К. Криворучко, Т.М. Тихоненко

Ком'ютерна верстка – О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко

**Відповідальність за стиль і дотримання вимог академічної доброчесності
несуть автори; перевірено на антиплагіат: показник унікальності 94,05%**

Підписано до друку 11.03.2020.

Ум. друк. арк. 6,77.